Ἔτος ΙΒ' Ἐν Ἀθήναις 8 Ἀπριλίου 1899 Ἀριθ. 67

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἐν ὁδῷ Φλέσσα, ἀριθ. 5

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου
Ἐν τῷ ἐσωτ. δρ. 6.—Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. χρ. 8.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ Βασίλισσα, ὑπὸ Κ. Α. Διαλησμᾶ. — Ἡ μετάφρασις τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου. — Ἡ Μάρθα ὑπαντῶσα τὸν Ἰησοῦν, ὑπὸ Μιχαὴλ Ἰ. Γαλανοῦ. — Τὰ Θαύματα, ὑπὸ Νικολάου Ἰ. Γαλανοῦ. — Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς 11 καὶ 18 Ἀπριλίου.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστιανισμοῦ, φῶς καὶ ζωὴ καὶ πνεῦμα καὶ εὐλογία Θεοῦ ἐπὶ τὸν λαόν, παρασκευάζεται νὰ καταστῇ προσιτὸν διὰ πάντας ἀνὰ πᾶν τὸ Ἑλληνικόν.

Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν γνωρίζουσιν ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως ἐκδίδει τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ ἀρχαῖον κείμενον δαπάνῃ ἐγκρίτου ὁμογενοῦς.

Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν γνωρίζουσιν ἐπίσης ὅτι ὁ Σύλλογος τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐκδίδει ἐγκρίσει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ ἀρχαῖον κείμενον, εἰς σύντομον ἑρμηνείαν καὶ εἰς προσευχὰς δαπάνῃ Μελετίου Βαγιανέλλη ἀρχιμανδρίτου.

Ἤδη ἂς μάθωσι μετὰ χαρᾶς οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν ὅτι καὶ ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων συνέστησεν ἐπιτροπὴν ἐξ ὑφηγητῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου συνεργαζομένων ἐν τῷ ἀνακτόρῳ αὐτῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς μετάφρασιν καὶ ἔκδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸ ἀρχαῖον κείμενον καὶ εἰς παράλληλον μετάφρασιν.

Εἶνε Ἀπρίλιος μήν. Αὔρα ἔαρος πνέει. Αἱ χελιδόνες ἐπανέρχονται. Ἡ φυτικὴ καὶ ζωικὴ κτίσις σπαργῶσα ὀργῷ εἰς ἀναγέννησιν. Καὶ ἐνῷ ἐκτῷ βασιλικῷ τῶν Ἀθηνῶν κήπῳ τὸ ὕδωρ κελαρύζει ὑπὸ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων ποτίζον τὰς πρασιάς, ἐνῷ τὰ ἄνθη διαχέουσιν εὐωδίας μεθυούσας, ἐνῷ τὰ πτηνὰ ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον ἱπτάμενα τονίζουσι τὰ μελῳδικώτατα τῶν ἰδίων ᾀσμάτων, ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τῆς Βασιλίσσης Ὄλγας συνεργάζονται τὰ μέλη τῆς παραφραστικῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἐπιτροπῆς, συμπαρισταμένης καὶ αὐτῆς τῆς Ἀνάσσης.

Ὁποῖος μακαριστὸς ἱερὸς ζῆλος!

Τὸ ἔαρ ἀναγεννᾷ τὴν φυτικὴν καὶ ζωικὴν κτίσιν. Ἡ Βασίλισσα ἡμῶν ποθεῖ καὶ τὴν θρησκευτικὴν τοῦ λαοῦ αὐτῆς ἀναγέννησιν. Πολλὰ πρέπει πρὸς τοῦτο νὰ γείνωσιν· ἓν τῶν πολλῶν, ἓν ἐκ τῶν πρωτίστως ἀπαιτουμένων εἶνε καὶ τὸ νὰ δοθῇ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσάν του ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας του.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσαχθῇ ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς ἄλλο κείμενον παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πρωτότυπον. Τίς εἰς τοῦτο ἀντιλέγει; Δὲν ἐπιτρέπεται οὐδενὶ νὰ ἀλλοιώσῃ τὸ ἀρχαῖον κείμενον. Καὶ τίς ἐσκέφθη ποτέ τι τοιοῦτον; Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰς προπαγάνδας νὰ διαδίδωσι τὰς μεταφράσεις τοῦ Εὐαγγελίου ἐπὶ σκοπῷ προσηλυτισμοῦ. Ἀναντίρρητον τοῦτο. Ἀλλ' ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ γείνῃ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου ἐπικεκυρωμένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ διαδοθῇ ἐλευθέρως εἰς τὸν λαόν. Τοῦτο γίνεται διὰ πάντα τὰ ἔθνη· διατί ὄχι διὰ τὸ Ἑλληνικόν; Οὕτω λίαν ὀρθῶς κρίνουσα ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα ἡμῶν, ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς προστασίαν, εὐλογούσης τῆς Ἐκκλησίας, τὴν μετάφρασιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐπαινοῦμεν καὶ ἐπικροτοῦμεν.

Ὁπόσον εὐφράσυνοι αἱ περὶ ἐκδόσεων καὶ διαδόσεων τοῦ Εὐαγγελίου εἰδήσεις! Αἱ νεφέλαι ἀνέρχονται ἐπὶ τὸν ἑλληνικὸν ὁρίζοντα, διὰ νὰ βρέξωσι τὴν δρόσον αὐτῶν ἐπὶ πᾶς διψώσας ψυχάς. Ὁπόσον ἐνθαρρυντικὸν τὸ νὰ βλέπωμεν τὴν θεο-

φιλῆ καὶ φιλάνθρωπον ἡμῶν Βασίλισσαν πρωτοστατοῦσαν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐν Χριστῷ ἀναπλάσεως! Ὑπὲρ τὰ ἐν Ἀθήναις βασιλικὰ ἀνάκτορα ζωγραφίζεται τὸ τόξον τῆς ἴριδος. Τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καθιστῶσιν ἡμᾶς εὐέλπιδας ἐπὶ τὸ μέλλον.

Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ ἀγαθόν· πολλὰ δὲ τὰ καλά· τὸ δὲ μέγιστον πάντων τὸ παρέχειν τὸν ἄρτον τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς τὰς ἀθανάτους ψυχάς. Δόξα λοιπὸν καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη ἐπὶ τοὺς παρασκευάζοντας τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ προσιτὸν διὰ πάντα τὰ ἑλληνόφωνα τέκνα αὐτοῦ.

Τὸ δὲ στέμμα τὸ ἔνδοξον τοῦτο ἂς στεφανώσῃ τὴν κεφαλὴν τῆς θεοφιλοῦς Ὄλγας τῆς Βασιλίσσης τῶν Ἑλλήνων.

Κ. Α. Διαλησμᾶς.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ἐσχάτως ἠγέρθη τὸ ζήτημα τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν. Ἀφορμὴ τούτου ὑπῆρξεν ἡ εὐσεβὴς πόθος τῆς Α. Μεγαλειότητος τῆς Βασιλίσσης τῶν Ἑλλήνων, ἵνα διαδοθῇ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸν λαὸν ἀγνοοῦντα αὐτό.

Ζήτημα μέγιστον καὶ σπουδαιότατον εἶνε τὸ περὶ μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου ζήτημα. Ἀπαιτεῖ ἡ λύσις αὐτοῦ εἰλικρίνειαν, παρρησίαν, σθένος ψυχῆς, λατρείαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, αὐταπάρνησιν, ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. — Ἀπαιτεῖ νοῦν πεφωτισμένον καὶ καρδίαν ἡγιασμένην. — Τὰ ἀπαιτούμενα ταῦτα πᾶς εὐσεβὴς καὶ φιλόπατρις Ἕλλην δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τελειότητα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἱεραρχίᾳ τῇ διατελούσῃ ἐν πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ αὐτῆς πράξει ὑπὸ τὴν ἐπίπνοιαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διὰ τοῦτο μόνον εἰς αὐτὴν ἀνήκει ἡ αὐθεντικὴ λύσις τοῦ ζητήματος.

Ἀνέγνων τὸν «Ἱερὸν Σύνδεσμον» πολλὰ περὶ παραφράσεως καὶ μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης περιλαμβάνοντα (Ἀριθ. περιοδ. 7—8 τῆς 15 Μαρτίου ἐ. ἔ.)

Ἡ εἰδικότης τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἰς τοιοῦτον ζήτημα δὲν εἶνε βεβαίως ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ἐφημερίδων. Ἐκεῖναι ἔχουσιν ἐν ἄλλοις τὴν εἰδικότητά των. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν μάλιστα ἐν τοῖς τοιούτοις.

Ἕνεκα τούτου δὲν ἠδυνήθην παρὰ νὰ γράψω καὶ νὰ ἐκφράσω τὴν γνώμην μου.

Τί λέγει ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» δύναται νὰ ἐννοηθῇ, ἀλλ' οὐχὶ τόσον σαφῶς. Ἀναμιγνύει παράφρασιν καὶ μετάφρασιν» καὶ δὲν παραδέχεται ἐπιτρεπομένην τὴν παράφρασιν, ἵνα εἴπῃ· «εἶμαι ἐναντίον τῆς μεταφράσεως».

Διότι εὐνόητον ὅτι περὶ παραφράσεως ἑρμηνευτικῆς οὐδὲ λόγος δύναται νὰ γείνῃ. Διότι ἡ τοιαύτη παράφρασις εἶνε ἑρμηνεία, ὅπως εἶνε καὶ αἱ ἑρμηνευτικαὶ ἐκδόσεις, αἱ ὁποῖαι ἄνω ἔχουσι τὸ κείμενον τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ κάτω σχόλια ἑρμηνευτικά.

Αἱ ἑρμηνεῖαι ἐπιτρέπονται. Ἄρα ἡ παράφρασις ἐπιτρέπεται. Ἐὰν ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» δὲν τὸ ἐπιτρέπῃ, γνώμην ἐκφέρει οὐχὶ ὀρθήν.

Ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» εἶνε συντάκτου καὶ σπουδαίας προσοχῆς ἄξιος, διότι δὲν ἐπιτρέπει «τὴν μετάφρασιν τοῦ Εὐαγγελίου ἢ τῆς Καινῆς Διαθήκης».

Ἐπιεικῶς κρίνει τοὺς μεταφραστὰς καὶ τούτων τὸν θεῖον ζῆλον ἀποδέχεται καὶ ἐπαινεῖ, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει τὴν μετάφρασιν.

Ἡμεῖς δὲ τί λέγομεν;

Ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι «ἡ μετάφρασις ἐπιτρέπεται», ἐὰν ἡ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ μελετήσῃ τὸ ζήτημα ὁμοθυμαδὸν ἐν πνεύματι πραότητος καὶ εὐθύτητος.

Πῶς δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μετάφρασις χωρὶς τὸ παρίπαν τὰ μειωθῇ ἡ ἀξία τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ χωρὶς νὰ συμβῇ τι, τὸ ὁποῖον ἡ Ἱστορία καὶ αἱ παραδόσεις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ἐπιτρέπουσιν;

Ἰδοὺ τί εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς θεολογοῦντας.

Πρὸ τῆς διατυπώσεως τῆς γνώμης ἡμῶν, καθ' ἣν «ἐπιτρέπεται ἡ μετάφρασις», ἀνάγκη νὰ ὑποδείξωμεν τὴν ἀναγκαιότητα τῆς μεταφράσεως. Ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ τὸν λαὸν μεταφράσεως κατενοήθη ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ λήγοντος αἰῶνος.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ἐνέκρινε τῷ 1814 τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκδοθεῖσαν μετάφρασιν μετὰ τοῦ πρωτοτύπου, καθ' ἣν ἡ Ρωσσικὴ βιβλικὴ Ἑταιρεία ἐξέδωκε μετάφρασιν ἐν Πετρουπόλει καὶ τὸ πρωτότυπον κείμενον ἐν Μόσχᾳ.

Ὁ αὐτὸς Πατριάρχης Κύριλλος ἐπεχείρησεν τῷ 1818 ἰδίαν μετάφρασιν τῆς Καινῆς Διαθήκης χάριν τοῦ λαοῦ. — Τὸ 1819 ὁ ἀοίδιμος Γρηγόριος ὁ Ε' ἐδέξατο τὴν περὶ μεταφράσεως πρότασιν τοῦ Πιγκερτων, ἐπιτρόπου τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ βιβλικῆς Ἑταιρείας. Ἐδέχθη δὲ τὴν πρότασιν συνευδοκοῦντος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τότε διαμένοντος Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σιναΐου Ὄρους Κωνσταντίου καὶ τῶν τότε προϊσταμένων λαϊκῶν. Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἱλαρίων μετέφραζεν. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σιναΐου Κωνστάντιος ἐπεθεώρει τὴν μετάφρασιν καὶ μετὰ χαρᾶς ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ λαὸς ἀνέμενε ταύτην, ἵνα παντχοῦ καὶ πρὸς πάντα διαδοθῇ ἡ γνῶσις τῶν Εὐαγγελικῶν ἀληθειῶν .....

Τοῦ Κυρίλλου καὶ τοῦ ἀοιδίμου Γρηγορίου τοῦ Ε' βεβαιότατα δὲν ἦτο πιστότερος καὶ εὐσεβέστερος ὁ κατὰ τὸ 1836 πατριαρχεύων Γρηγόριος ὁ Ϛ', ἀλλὰ αἱ περιστάσεις παρίπεισαν αὐτὸν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ κηρυχθῶσι μετὰ ἄλλων ἐναντίον τῆς μεταφράσεως τῆς ἁγίας Γραφῆς ὁπωσδήποτε καὶ πάρ' οἱωνδήποτε καὶ ἂν αὕτη ἐγένετο.

Ἐφοβήθησαν προσηλυτισμὸν τῶν ὀρθοδόξων εἰς τὴν τῶν διαμαρτυρομένων πίστιν. Ἐφοβήθησαν ἐπιβουλήν. Εὐρέθησαν, ὡς εἰκός, καὶ οἱ μεγαλοποιοῦντες τὰ πράγματα, ἵνα κερδήσωσι δόξαν μαρτύρων ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς ἴδια προσωπικὰ πάθη δουλεύοντες, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε νὰ ἀπαγορευθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἀνάγνωσις τῶν τότε ὑπὸ Ἑλλήνων θεολόγων γενομένων μεταφράσεων, ὑπὸ δὲ τοῦ λαοῦ εὐπειθοῦντος εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Ἐκκλησίας νὰ θεωρηθῶσιν αἱ μεταφράσεις ἐκεῖναι βέβηλοι, αἱρετικαὶ κτλ. καὶ τοῦ πυρὸς ἄξιαι. — Καὶ οὕτως οἱ ὀρθόδοξοι ἐφρικίων βλέποντες μετάφρασιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀνεκουφίζοντο δὲ βλέποντες αὐτὴν καιομένην ἢ σχιζομένην.

Ἐπειδὴ οἱ διαμαρτυρόμενοι μετὰ τῆς ἁγνῆς προθέσεως πρὸς διάδοσιν τοῦ θείου λόγου διὰ τῆς μεταφράσεως ἐφαίνοντο κατεχόμενοι καὶ ὑπὸ τῆς ἀκατανοήτου καὶ πάντοτε μενούσης ἀδικαιολογήτου τάσεως τοῦ νὰ προσηλυτίζωσιν εἰς τὴν ἰδίαν ἀτελῆ πίστιν ἢ αἵρεσιν τοὺς ὀρθοδόξους, ἡ ἀπαγόρευσις ἦτο εὔλογος καὶ ἡ πρὸς τὰς μεταφράσεις ἀποστροφὴ τοῦ λαοῦ οὐχὶ ἀξιόμεμπτος.

Δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου, ὅτι ἔπαυσεν ἡ ἀνάγκη τῆς μεταφράσεως. Οἱ ἀπαγορεύσαντες τὰς ἐνεργείᾳ ξένων γενομένας μεταφράσεις, ὤφειλον αὐτοὶ πάραυτα νὰ ἐνεργήσωσι μετάφρασιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καθῆκον ἀπαραίτητον ἐπιτελοῦντες, τοὺς δὲ ἀοιδίμους Κύριλλον καὶ Γρηγόριον καὶ τοὺς ὁμοφρονοῦντας αὐτοῖς μιμούμενοι.

Ὅ,τι παρέλειψεν ἡ τότε Ἐκκλησία ἡ μὴ εὐκολυνθεῖσα εἰς τοῦτο, ὤφειλε νὰ τὸ ἐπιτελέσῃ μία τῶν διαδεξαμένων αὐτήν. Ὅ,τι δὲν ἐπετέλεσαν αἱ μέχρι τοῦ νῦν Ἐκκλησίαι ὀφείλει νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ νῦν κυβερνῶσα Ἐκκλησία, δοθείσης ὑπὸ τῆς θείας προνοίας τοιαύτης ἀφ' ὑψηλοῦ ἀφορμῆς. — Ὁ λαὸς μένει ἀμαθὴς τῶν Εὐαγγελικῶν ἀληθειῶν. Διότι δὲν φωτίζεται, διότι δὲν ἐννοεῖ ἀκροώμενος, διότι δὲν ἀναγινώσκει μὴ ἐννοῶν τὴν γλῶσσαν τῶν Εὐαγγελίων, καθὼς δὲν ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶνε γεγραμμένη ἡ Καινὴ Διαθήκη, τοῦτο εἶνε ἐκτὸς πάτης ἀντιλογίας. Κείμενον μὲ ἀπαρέμφατα, γενικὰς ἀπολύτους καὶ μὲ δοτικὰς οὔτε ἐννοεῖ, οὔτε θὰ ἐννοήσῃ ὁ λαός, εἴτε ἀκούων εἴτε ἀναγινώσκων. Ἐννοεῖται, ὅταν ἀκούῃ, ἵνα μάθῃ καὶ ὅταν ἀναγινώσκῃ, ἵνα ἐννοήσῃ. Διὰ τοῦτο θεολόγοι γράφοντες σήμερον, ἵνα δείξωτιν, ὅτι ἀπομιμοῦνται τὴν γλῶσσαν τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ Ἱεροκήρυκες ἀπαρεμφατίζοντες καὶ δοτικίζοντες, καὶ γενικα-πολυτολογοῦντες καὶ Ὁμηρίζοντες εἶνε ἀνωφελεῖς καὶ ἄχρηστοι.

Ὁ λαὸς δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ κείμενον μὲ φράσεις «τοσούτων ὄντων» «βάλλοντες ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν», «ἀνθρώπους ἔσει ζωγρῶν», «μὴ χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν», «ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν». «Ἠνεῴχθησαν οἱ ὀφθαλμοί» «μὴ καθεύδωμεν, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν» καὶ πλεῖστα ἄλλα δυσνόητα. — Λέγοντες λαὸν ἐννοοῦμεν ὄχι μόνον τοὺς γινώσκοντας ἁπλῆν ἀνάγνωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ αὐτοὺς τοὺς τῆς Α' Γυμνασίου, — πάσας δὲ τὰς γραμματισμένας γυναῖκας ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων.

Εἶνε πολὺ ὠφέλιμον νὰ ἔχῃ ὁ Χριστιανὸς τὸ Εὐαγγέλιον μὲ μίαν καλὴν καὶ εὔληπτον ἑρμηνείαν ἢ ἑρμηνευτικὴν παράφρασιν, ἀλλὰ δὲν δύναται πᾶς Χριστιανὸς νὰ ἀποκτήσῃ καὶ νὰ ἔχῃ τοιαύτην διὰ τὸ δυσμεταχείριστον καὶ δυσαπόκτητον. Μετάφρασιν ὁλοκλήρου τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁμιλουμένην καὶ γραφομένην, εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, δύναται νὰ ἔχῃ εἰς ἓν τομίδιον. — Εἶνε γνωσταὶ αἱ μεταφράσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης, αἱ ὑπὸ ἑταιριῶν διαμαρτυρομένων ἐκδιδόμεναι καὶ πωλούμεναι. Τὰς μεταφράσεις ταύτας δὲν ἐπιτρέπει, ὡς εἴπομεν, ἀνέκαθεν ἀπὸ τοῦ 1836 ἡ Ἐκκλησία ἡ ἰδική μας, διότι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀκριβῆ τοῦ νοήματος διατύπωσιν κατὰ τὴν ἀλλαγὴν καὶ ἀνάλυσιν λέξεων καὶ φράσεων, διότι ἐγένοντο καὶ ἐκτυποῦνται καὶ διαδίδονται ὑπὸ διαμαρτυρομένων.

Ἀπαγορεύει ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ σήμερον ἀγοράζουσι πάντες οἱ θέλοντες νὰ ἀνακινώσκωσιν Εὐαγγέλιον ἐκτὸς τῶν τυφλῶς πειθομένων εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι εἶνε δυστυχῶς ὀλίγοι. Διότι ὀλίγοι εἶνε σήμερον οἱ ἐννοοῦντες τί εἶνε γόητρον Ἐκκλησίας καὶ τί εἶνε ὀφειλόμενος πρὸς τὰς διαταγὰς αὐτῆς σεβασμός· ὀλίγοι εἶνε οἱ Ἕλληνες οἱ ἐννοοῦντες ὅτι ὀρθοδοξία εἶνε ἡ ἀκεραιότης τοῦ νοήματος τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, εἰς τὰς Πάτρας καὶ εἰς τὰς μεγαλειτέρας τῆς Ἑλλάδος πόλεις κυκλοφοροῦν παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις αἱ ἀπηγορευμέναι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μεταφράσεις.

Ἡμεῖς ἠρωτήθημεν πολλάκις παρὰ ἀκροατῶν μας ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ περὶ τούτου καὶ ἠναγκάσθημεν μετὰ λύπης νὰ εἴπωμεν «δὲν ἐπιτρέπονται αἱ μεταφράσεις αἱ ὑπὸ διαμαρτυρομένων πωλούμεναι. — Ἀγοράζετε τὸ πωλούμενον παρ' αὐτῶν κείμενον. — Ἀναγινώσκετε. — Καὶ ὅ,τι ἐννοεῖτε, εἶνε ἀρκετόν.»

Μετὰ λύπης ἐδώκαμεν καὶ δίδομεν καὶ θὰ δίδωμεν τὴν ἀπάντησιν ταύτην, διότι τὴν δίδομεν εἰς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐξ ἀπαιδευσίας ὑποπίπτουν εἰς ἔγκλημα· εἰς ἀνθρώπους ἐν φυλακαῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ ἀναγνώσουν τὸ πρωτότυπον ἱερὸν κείμενον, διότι δὲν ἐννοοῦν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, διαφλέγονται δὲ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν κατόπιν τοῦ στοιχειώδους θρησκευτικοῦ φωτισμοῦ, τὸν ὁποῖον λαμβάνουν ἀπὸ ἕνα ἱεροκήρυκα, τὸν ὁποῖον ἐννοοῦσιν.

Μετὰ λύπης, διότι βλέποντες τὴν ἀνάγκην, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πωλουμένης μεταφράσεως καὶ διότι δὲν τὸ ἐπιτρέπει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν μὴ ἔχουσα ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἀκριβὲς αὐτῆς καὶ δ.ότι καὶ ἡμεῖς ἐν συνειδήσει φρονοῦμεν ὅτι Μετάφρασις Καινῆς Διαθήκης μὴ ὑπὸ τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας ἐγκεκριμμένη δὲν πρέπει νὰ δίδηται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ.

Μετὰ λύπης, διότι εὑρίσκω ὅτι ὁ λαὸς ἔχει ἀνάγκην νὰ ἔχῃ τὴν Καινὴν Διαθήκην εἰς ὀρθόδοξον μετάφρασιν. Ἡ καταληπτὴ ἀνάγνωσις καὶ ὁ προφορικὸς λόγος θὰ ἐμφυσήσῃ ζωὴν πίστεως καὶ θρησκευτικότητος εἰς τὸν ψυχρὸν καὶ θρησκευτικῶς ἀδιάφορον ἑλληνικὸν λαόν.

Τί δέον νὰ πράξῃ ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶνε δύσκολον νὰ ἐξευρεθῇ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς κατόπιν ἐμβριθοῦς μελέτης εἰλικρινοῦς δὲ

καὶ ἐν πνεύματι πραότητος γενομένης συζητήσεως.

Ἡ Ἐκκλησία μελετῶσα καὶ συζητοῦσα τὸ ζήτημα, δύναται νὰ καταλήξῃ εἰς συμπεράσματα βέβαια καὶ νὰ ἀποφασίσῃ τὸ πρέπον. Δύναται νὰ διατηρήσῃ τὰς ἱερὰς παραδόσεις ἀλλὰ καὶ νὰ εὐεργετήσῃ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν δίδουσα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς γλῶσσαν καταληπτήν.

Λέγομεν ἡμεῖς τὴν γνώμην μας, ὑπ' ὄψει πάντοτε ἔχοντες, ὅτι μόνη ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων, νὰ ἀποφαίνεται δὲ συσκεπτομένη καὶ μελετῶσα ὁμοθυμαδόν.

Θὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τρία ἐρωτήματα δυνάμενα παρὰ παντὸς εὖ φρονοῦντος χριστιανοῦ νὰ προβληθῶσι:

Α'. Εἶνε ἁμάρτημα ἢ εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν ἀνάγνωσις τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ δὴ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου;

Β'.) Δύναται νὰ γείνῃ μετάφρασις καὶ πῶς καὶ παρὰ τίνων;

Γ'.) Τί ὀφείλει νὰ πράξῃ ἡ Ἐκκλησία, ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ πρῶτον ἐρώτημα ἔχει ἀπάντησιν «ὄχι», καὶ τὸ δεύτερον ναί».

Ἀρχιμ. **Τιμόθ. Ἀναστασίου.**

Η ΜΑΡΘΑ ΥΠΑΝΤΩΣΑ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥΝ

Βαθὺ παράπονον τὸ εἶχαν ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία ὅτι κατὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἠγαπημένου ἀδελφοῦ αὐτῶν δὲν ἦτο ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς. Ὅτε εἶχον ἐννοήσει πόσον ἡ κατάστασίς του ἦτο κρίσιμος καὶ εἶδον τὸν ἰατρὸν ἀπελπιστικῶς νὰ κινῇ τὴν κεφαλήν, μόνη ἐλπὶς των ἀπέμεινεν ὁ Διδάσκαλος, ἂν ἐνεφανίζετο ἐγκαίρως εἰς τὸν ἁπλοῦν καὶ ἥσυχον οἰκόν των, ὅπου τοσάκις κατέλυσεν ὡς φίλος. Ποσάκις ἡμέρας τε καὶ νυκτός, δὲν ηὐχήθησαν ὑπὲρ τούτου! Ποσάκις, ὅταν μάλιστα ἐπετείνετο ἡ ἀγωνία τοῦ ἀδελφοῦ των, δὲν ἐγονάτισαν καὶ αἱ δύο ζητοῦσαι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς ὑπερτάτην χάριν, νὰ ἐξαπέστελλε πρὸς αὐτὰς τὸν Ἰησοῦν!

Εὐχαὶ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιαι δεήσεις.

Ἦλθε καὶ ἡ τελευταία ὥρα, ἡ φοβερὰ καὶ σπαρακτικὴ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄφωνος ὁ ἀδελφός των, κρατῶν τὰς χεῖράς των εἰς τὰς ψυχομένας παλάμας του, ταῖς ἐδείκνυεν ὡς ὕστατον χαρετισμὸν θερμὸν ἀπὸ τοὺς σβυνομένους ὀφθαλμούς του ἀναβλύζον δάκρυ, καὶ ὁ Διδάσκαλος ἀκόμη νὰ φανῇ!

Ἔτρεξαν τότε ἡ μία μετὰ τὴν ἑτέραν εἰς τὴν θύραν, ἔτρεξαν ἴσως ἐφαίνετο μακρόθεν, διὰ νὰ τὸν φωνάξουν νὰ ταχύνῃ τὸ βῆμά του, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰς καὶ μόνος λόγος του θὰ ἠμποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὴν ἐκφεύγουσαν ζωὴν καὶ ν' ἀποδώσῃ τὴν ὑγείαν εἰς τὸν ἀδελφάν των ὅπως ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν ἡ χαρὰ εἰς τὸν οἰκόν των καὶ ζοῦν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ χωρίον των, ἡνωμένοι ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Κυρίου· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐφάνη καὶ ὁ Λάζαρος τετάρτην ἤδη ἡμέραν κατέκειτο ἐν τῷ μνημείῳ.

Βοὴ καὶ θόρυβος ταράττουν τὴν ἥσυχον τῆς Βηθανίας κώμην. Οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἦλθον πάμπολλοι νὰ συλλυπηθοῦν καὶ νὰ παρηγορήσουν τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν, καταπαύουν πάντα λόγον, καὶ ἐντείνουσι τὰς ἀκοάς των. Τί συμβαίνει; Τοιοῦτος θόρυβος τότε μόνον γίνεται—τὸ γνωρίζουν καλῶς—ὅτε ἔρχεται Ἐκεῖνος. Μέλλει τάχα καὶ πάλιν νὰ ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν εἰς τὴν ἠγαπημένην του Βηθανίαν;

Εὐτυχεῖς τοῦ παρελθόντος ἡμέραι ἀνακύπτουν εἰς τὴν μνήμην των, ἀλλ' ἵνα τώρα τὰς σπαράξουν. Τότε ἦτο καὶ ὁ Λάζαρος ἐν τῷ μέσῳ των, καὶ εὐτυχεῖς ἀδελφαὶ καὶ ἀδελφός, ὑπεδέχοντο τὸν Ἰησοῦν μὲ τὸ μειδίαμα, καὶ προσεδέχοντο ἐν φαιδρότητι ὅλον τὸ ἐξ αὐτοῦ φῶς. Ἐνῷ τώρα;

Νὰ ἔμαθεν ἀρά γε ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ φίλος του ὄζει, τεταρταῖος εἰς τὸ μνῆμα, καὶ νὰ ἔρχεται ὅπως τὰς παρηγορήσῃ; Φεῦ! Ἡ προσδοκωμένη παρουσία του ἀναξέει βαθυτέραν τὴν πληγήν των. Θὰ φανῇ εἰς τὴν θύραν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν νεκρὸς ἔτι ἐκομίσθη πρὸ τριῶν ἡμερῶν ὁ ἀδελφός των. Πῶς νὰ σὲ προσίδουν Κύριε; Καὶ τί νὰ σοὶ εἴπουν; Ἀ! ἔλα νὰ ἴδῃς πόσον ἀφάτως θλιβερὸν κενὸν ἔφερεν ὁ θάνατος τοῦ ἀγαπητοῦ σου. Ἄλλοτε ἱλαρὸς ἐνεφανίζεσο εἰς τὴν θύραν αὐτήν, Ἰησοῦ. Φεῦ! Ποία φλὸξ θὰ ἀνάψῃ καὶ εἰς τὴν ἰδικήν σου καρδίαν νῦν.

Καὶ ὁ θόρυβος ἔξω ὁλονὲν ἐπιτείνεται. Ἀνθρώπων θάλασσα κινουμένη, πολύηχος. Ἀνήρ τις, ὠχρός, δρομαῖος, πνευστιῶν, εἰσέρχεται. «Ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ἰησοῦς» μόλις κατορθώνει νὰ ἀρθρώσῃ.

Εἰς τὸ ἄκουσμα ἡ Μαρία ἐκρήγνυται εἰς λυγμούς. Καὶ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως τὰ γόνατά της συγκάπτονται. Ὡς μόλυβδος εἶνε οἱ πόδες της· ἀδυνατεῖ νὰ κινηθῇ.

Ὡς βέλος ῥίπτεται ἡ Μάρθα ἔξω. Ἵνα τί; Ἡ προσέγγισις τοῦ Ἰησοῦ φλογίζει τὴν ὀδύνην της. Πυρακτωμένος σίδηρος σχίζει τὴν καρδίαν της. Τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ της ἄλγος ἐκκαίεται σφοδρῶς· χεῖρόν τι αἰσθάνεται ἢ ἐὰν ἦτο ἐν καμίνῳ. Διότι φέρει τὴν κάμινον ἐντός της.

Ἔρχεται Ἐκεῖνος! Τὸ ἄκουσμα τὴν κάμνει ἔκφρονα σχεδόν. Ἔρχεται! Ἀ! οἷον κακὸν ταῖς ἔκαμε, χωρὶς βεβαίως νὰ τὸ θέλῃ, ὁ καλὸς Διδάσκαλος. Διατί νὰ μὴ εἶχεν ἔλθει; Ὁ Λάζαρος τοσάκις εἶχεν ἐρωτήσει ποῦ εἶνε ὁ Ἰησοῦς. Λύται τοσάκις εἶχον εὐχηθῆ. Ἦσαν λοιπὸν τόσον ἀνέξιαι, διὰ νὰ εἰσακούσῃ ὁ Θεὸς τὰ αἰτήματά των; Ἔρχεται! Τώρα πλέον; Ἀ! Κύριε, Κύριε. Διατί νὰ μὴ ἔλθῃς τότε;

Καὶ ἡ Μάρθα σπεύδει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν. Δὲν ἠμπορεῖ αὐτὴ νὰ περιμείνῃ. Ἡ προσδοκία τὴν ἐνοχλεῖ καὶ τὴν πυρακτώνει. Θέλει νὰ τὸν ἴδῃ ἀμέσως· θέλει νὰ τῷ ἐκχύσῃ μίαν στιγμὴν ἀρχήτερα ὅλον τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς της, ὅλην τὴν λύπην, ἥτις τὴν πλημμυρίζει, θέλει νὰ παραπονεθῇ, διὰ νὰ ἀνακουφισθῇ. Θέλει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν, μυστηριωδῶς αἰσθανομένη ὅτι παραμυθίαν τινὰ ἴσως θ' ἀντλήσῃ ἀπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἐνῷ σπεύδει, μυστική, ἀλλ' ἰσχυρὰ λάμψις φωτίζει τὴν ψυχήν της. Ἐλπίζει εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἰς τὴν δύναμίν του. Ἐλπὶς ἀόριστος, ἀλλὰ παρήγορος. Ἠδύνατο νὰ τὸν σώσῃ ἀποθνήσκοντα. Τάχα ἡ δύναμίς του θὰ παραλύσῃ πρὸ τοῦ μνημείου;

Ὦ! ἂν ἐγίνετο τὸ θαῦμα τοῦτο! Ὦ! ἂν ὁ Κύριος ἀπέδιδε τὸν ἀδελφὸν εἰς τὰς ἀγκάλας των, ὅπως ἀπέδωκεν ἄλλους εἰς τοὺς ἀγαπητούς των. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι αὐτὸς ὄζει ἤδη. Ἀλλ' ἡ ἀνωτέρα ἀγάπη δὲν δύναται τάχα νὰ κάμῃ θαῦμα ἀνώτερον;

Εὑρίσκει τολμηρὰν τὴν ἐλπίδα ταύτην· ἀλλὰ πῶς θέλει νὰ ἐπαληθεύσῃ!

Καὶ διατί ὄχι; Μήπως ὁ Ἰησοῦς δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὅ,τι θέλει; Καὶ θὰ ἦτο πλάνη ἀρά γε διὰ τὴν Μάρθαν ἂν ἐπίστευεν ὅτι ἡ παρουσία του δὲν ἔχει μόνον λόγον τὸ νὰ συμμερισθῇ τὴν θλῖψίν των καὶ νὰ ταῖς ἀπευθύνῃ ῥήματα παρηγορίας;

Καὶ τὴν ὑπερθερμαίνει τώρα ἡ ἐλπίς, καὶ ἐνῷ τὰ δάκρυα ἐκχύνονται, τὸ βλέμμα καταυγάζει θεία τις ἀναλαμπή, ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐπιφαίνεται ἐνώπιόν της.

Εἰς τὴν θέαν του ὁρμῇ τῇ ἦλθε θρηνώδη νὰ βάλῃ, μεγάλην, διάτορον κραυγήν. Ἀλλ' ἡ θέα τοῦ πλήθους τὴν περιέστειλεν ἀπὸ ἐκδήλωσιν, ἥτις θὰ ἐκρίνετο ἀπρεπής. Ἔπειτα ἡ τεθλιμμένη, ἀλλὰ γλυκεῖα καὶ ἔνθεος πάντοτε μορφὴ τοῦ Διδασκάλου ἐπέδρασε κατευναστικῶς ἐπὶ τῆς ψυχῆς της. Εἰς τὸ πένθος της ὑπεισῆλθεν οὐρανία τις παραμυθία. Ὁ τάφος, ὁ συγκλείων τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ της, τῇ ἐφαίνετο ὀλιγώτερον τώρα βαρὺς καὶ καταθλιπτικός.

Καὶ ὡς τὸν ἔβλεπε, κραταιὸν ἐν τῇ θλίψει, ἀξιοπρεπῆ ἐν τῇ ὀδύνῃ, μέτοχον τῆς συμφορᾶς των ἀλλὰ καὶ κύριον αὐτῆς, παράπονον ὁμοῦ καὶ ἐλπὶς κατέκλυσαν τὴν ψυχήν της. Εἰς τὴν μορφὴν ἐκείνην, τὴν προφανῶς συμπάσχουσαν, διέκρινε τὴν παντοδύναμον μεγαλειότητα, τῆς ὁποίας εἶχον δοθῇ τόσα δείγματα. Ὦ! ἐὰν ἤρχετο τότε, ὅτε αὐτὴ καὶ ἡ ἀδελφή της τοσάκις διεψεύσθησαν εἰς τὰς προσδοκίας των! Ἀλλὰ διατί μόνον τάχα τότε; Καὶ ἡ ἐλπίς, παραβολωτέρα, ἀναθερμαίνει τὴν ψυχήν της. Καὶ ἔρχεται εἰς τὴν μνήμην της ἡ χήρα τῆς Ναΐν, ἥτις ἀνέλαβε δι' ἀναστάσεως τὸν υἱόν της. Καὶ ὁ Ἰάειρος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς ἀπέδωκε ζῶσαν τὴν ἀποθανοῦσαν θυγατέρα του. Καὶ διερμηνεύουσα τοὺς πόνους της ὁμοῦ καὶ τὰς ἐλπίδας της, «Κύριε, τῷ εἶπεν, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, δὲν ἤθελεν ἀποθάνει ὁ ἀδελφός μου. Ἀλλὰ καὶ τώρα ἠξεύρω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σοῦ δώσῃ ὅ,τι ἤθελες ζητήσει ἀπ' αὐτόν».

Καὶ ἡ Μάρθα, ταῦτα εἰποῦσα, ἔστη προσατενίζουσα τὸν Ἰησοῦν. Περιαλγής, ὑπόδακρυς, ἀνήσυχος, παλλομένη, σχεδὸν ἀγνοοῦσα καὶ αὐτὴ τί ἐνέκλειεν ὁ πρὸς αὐτὸν λόγος της, ἔμενεν ἐν τούτοις ἐξηρτημένη ἀπὸ τῶν χειλέων του, περὶ ἑνὸς καλῶς πεπεισμένη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς τὰ πάντα ἠδύνατο, διότι, καθὼς ἀπέδειξαν τὰ πράγματα, τὰ πάντα ὁ Θεὸς τῷ παρεχώρει.

Ὦ ἀλαζόνες σοφοὶ τῶν Ἀκαδημιῶν, ὅσοι ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου σκανδαλίζεσθε! Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὅλαι αἱ γνώσεις, διὰ τὰς ὁποίας καυχᾶσθε, καὶ αἱ ὁποῖαι, ὅσον αὐξάνουν, τόσον πυκνώνουν τὸν ζόφον τῶν κεφαλῶν σας, τίποτε δὲν ἀξίζουν πρὸ τῆς ὑπερτάτης σοφίας, ἣν ἐνεδείκνυεν ἡ πεποίθησις αὕτη ἁπλοϊκῆς γυναικὸς τῆς Βηθανίας, ἥτις κατενόει ὅτι ἕκαστος εἶνε τοιοῦτος, ὁποῖον τὸν δεικνύουσι τὰ ἔργα του, καὶ ὄχι ὁποῖον τὸν πλάττουσιν οἱ παραλογισμοὶ ξερωραμμένων ἐπικριτῶν του!

Μιχ. Ι. Γαλανός.

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ

Σπουδαῖον, ὅσον καὶ εὐχάριστον γεγονὸς συνετελέσθη ἐν Ἀθήναις. Τὸ κλεινὸν ἄστυ, ἔνθα ἄλλοτε ἄνεμος θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος ἔπνεεν, ἔνθα δημοσιογράφοι μεθ' ὑπερβολικοῦ ζήλου διέδιδον τὰ ὑλιστικὰ δόγματα καὶ κατεγίνοντο νὰ ἐξάρωσι τῆς ἐπιστήμης τὴν δύναμιν καὶ φαεινότητα, προπηλακίζοντες πᾶσαν θρησκευτικὴν καὶ ὑπερκόσμιον ἰδέαν, διατελεῖ τώρα ὑπὸ τὸ κράτος θεωρητικῆς θεοσεβείας ἐξικνουμένης ἴσως καὶ πέραν τοῦ πρέποντος. Καὶ εἶνε φυσικὸν τοῦτο. Εἰς μίαν ἀκρότητα ἐπέρχεται ἡ ἀντίδρασις δι' ἑτέρας ἀκρότητος διὰ νὰ ἔλθῃ εἶτα ἡ μεσότης. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ διαφόρων νόσων καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων ἐγκαταλελειμμένοι, γονυπετεῖς πρὸ τῆς ἐν τῇ Μητροπόλει εἰκόνος τῆς Θεομήτορος προσηύχοντο ἐπικαλούμενοι τὸ ἔλεος αὐτῆς πρὸς θεραπείαν των. Ἡ δὲ Θεία χάρις ἐπεσκέψατό τινας ἐξ αὐτῶν.

Αἱ ἐφημερίδες ἐτάχθησαν εἰς δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα. Αἱ μὲν θεωροῦσι θετικὰ τὰ γενόμενα, αἱ δὲ ἀρνοῦνται αὐτά. Τὸ ἀληθὲς ἐν τούτοις εἶνε ὅτι παρεκτὸς τῶν ἀληθῶν ἰάσεων διεδόθησαν καὶ πολλαὶ ἄλλαι, ἀποτελέσματα τοῦ ζήλου τοῦ πλήθους, τὰς ὁποίας καὶ μόνας λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τινες νομίζουσιν ὅτι βλάπτουσι τὴν ὅλην ὑπόθεσιν.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἔλαβον χώραν τὰ θαύματα ταῦτα, ἐζητήθη καὶ τῶν ἐπιστημόνων ἡ γνώμη περὶ θαυμάτων ἐν γένει.

Ἡ ἀπάντησις αὐτῶν ὑπῆρξεν ὅτι εἶνε ἀναχρονισμὸς ἐν δεκάτῳ ἐννάτῳ αἰῶνι φθίνοντι τὸ πιστεύειν εἰς θαύματα καὶ ὅτι τὰ διὰ θαυμάτων δῆθεν θεραπευόμενα ἄτομα εἶνε ὑστερικά, πάσχοντα ἐκ ψυχικῆς καὶ νοῦχι εἰς ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις ὀφειλομένης νόσου, ὅτι τὰ σωματικὰ αὐτῶν παθήματα εἶνε φανταστικὰ καὶ ὅτι ἑπομένως κατορθώνων τις νὰ ἐμβάλῃ εἰς αὐτὰ τὴν πίστιν ὅτι οὐδὲν πάσχουσιν, αἴρει τὸ αἴτιον καὶ ἀπαλλάττει αὐτὰ καὶ τῆς σωματικῆς νόσου. Ἡ πίστις αὕτη ἐμβαλλομένη εἰς τοὺς πάσχοντας ὑπ' ἄλλου προσώπου οὐχὶ διὰ λογικῆς ἀποδείξεως, ἀλλὰ δι' ἁπλῆς διαβεβαιώσεως στηριζομένης ἐπὶ τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς αὐθεντίας καλεῖται ὑποβολή, ὅταν δὲ ὁ ἀσθενὴς ἐξ ἑαυτοῦ ἀντλῇ τὴν πεποίθησιν, καλεῖται αὐθυποβολή. Οἱ δὲ συντάκται ἐφημερίδων, τῶν ὁποίων μόνη ἐπιστήμη εἶνε τὸ ἀνιχνεύειν τὰ σκάνδαλα καὶ διακηρύττειν χάριν ὀλίγων δεκάρων ὅτι οὐδεμία οἰκογένεια πρέπει νὰ μείνῃ χωρὶς Χαλιμᾶν ἢ Ὀνειροκρίτην τὸν μόνον ἀληθῆ, ἐξήνεγκον ἐν ἐπιρῥῷ καὶ τὴν ἑαυτῶν γνώμην, ὅτι ὅσου προβάλλει ἡ ἐπιστήμη τὸ θαῦμα ἐξαφανίζεται.

Ἀναμφιβόλως γίνεται σύγχυσις μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ τῶν καλουμένων ἐπιστημόνων. Ἡ ἐπιστήμη ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῆς σημασίαν, ἤτοι ἡ τελεία γνῶσις, ἧς κάτοχος εἶνε μόνος ὁ Θεός, τὰ πάντα γινώσκει. Οὐδὲν δι' αὐτὴν εἶνε ἀπόκρυφον. Ἀλλ' οἱ καλούμενοι ἐπιστήμονες οὐδαμῶς εἶνε κάτοχοι τῆς ἐπιστήμης. Μεθ' ὅλας τὰς γνώσεις αὐτῶν, ὅ,τι ὑπολείπεται εἰς αὐτοὺς νὰ μάθωσιν εἶνε τόσον μέγα, ὥστε εὐλόγως δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οὐδὲν γινώσκοντες. Ὁ

μέγας Νεύτων, ὅταν ἐμάθανε τοὺς ἐπιδαψιλευομένους αὐτῷ ἐπαίνους, ἀγνοῶ, ἔλεγε, τίνα μὲ νομίζουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἐγὼ ὅμως παρομοιάζω τὸν ἑαυτόν μου μὲ παιδίον παίζον παρὰ τὴν ἀκτὴν καὶ συλλέγον κογχύλας, τὰς ὁποίας ῥίπτει ἔξω ἡ θάλασσα, ἐνῷ ἁπλοῦται πρὸ ἐμοῦ κεκαλυμμένος τῆς ἀληθείας ὁ ὠκεανός. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιπτώσει, ὁπόταν ἓν ζήτημα ἀνήκῃ οὐχὶ εἰς ἕνα ἀποκλειστικῶς κύκλον τοῦ ἐπιστητοῦ, οὐδὲ ἕνα μόνον ἐπιστημονικὸν κλάδον ἐνδιαφέρῃ, τὸ νὰ θεωρῆται ὡς χρησμὸς ἡ γνώμη ἑνὸς καλλιεργοῦντος κλάδον τινὰ ἔχοντα ὁπωσδήποτε σχέσιν πρὸς τὸ ζήτημα, εἶνε παραλογισμός. Πολλῷ μᾶλλον, ὅταν ἡ γνώμη του ἦνε ἀόριστος καὶ ἀσαφής, καὶ ἀντὶ λύσεως μᾶλλον δι' αἰνίγματος ἀπαντᾷ.

Τί ἐστι θαῦμα ;

Ἡ λέξις αὕτη ἔχει πολλὰς σημασίας. Θαῦμα εἶνε πᾶν τὸ μεγαλοπρεπές, τὸ θαυμαστόν, τὸ ἀσύνηθες· θαῦμα ἐπίσης εἶνε πᾶν τὸ παράδοξον καὶ τὸ ἀνεξήγητον. Θαῦμα θρησκευτικῶς εἶνε πᾶν ἔργον τὸ ὁποῖον παρήχθη τῇ ἐνεργείᾳ ὑπερφυσικῆς τινος δυνάμεως μόνον ἢ δι' ὑλικῆς μέν, ἀλλὰ τεθείσης εἰς ἐνέργειαν ὅλως ἀνεξηγήτως, ἂν μὴ παραδεχθῶμεν ἐπέμβασιν ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, καὶ παρὰ τοὺς γνωστοὺς νόμους τῆς φύσεως. Ὑπάρχουσι λοιπὸν τοιαῦτα θαύματα ;

Ἡ ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς ὅτι πολλάκις ἔλαβον χώραν γεγονότα ὅλως ἀνεξήγητα διὰ μόνων τῶν γνωστῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν νόμων. Ὅτε οἱ Πέρσαι μετὰ τῶν μυριάδων τοῦ στρατοῦ των δηώσαντες πᾶσαν τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ἐπῆλθον καὶ κατὰ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν, βράχοι ἀποκοπέντες ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ κατεκυλίσθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ἐπιφέροντες φθορὰν φοβερὰν καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς ταχέως νὰ ἀποχωρήσωσι. Θαῦμα, λέγουσιν οἱ θεοσεβεῖς. Ἀποτέλεσμα τῆς ἠφαιστειότητος τῆς Γῆς, λέγουσιν οἱ Γεωλόγοι. — Ἀλλὰ διατί ἡ ἠφαιστειότης τῆς Γῆς νὰ ἐνεργήσῃ εἰς μίαν τόσον ἐπίκαιρον στιγμήν ; — Σύμπτωσις, ἀπαντῶσιν. — Ἀλλὰ διατί τὸ φαινόμενον τοῦτο νὰ ἐπαναληφθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Γαλατῶν καὶ νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ κακοὺς κακῶς ; — Καὶ ἐκεῖνο σύμπτωσις, σοὶ λέγουσιν. Εἴπατέ μοι τώρα, ἀναγνῶσται, ἐὰν ἡ σύμπτωσις αὕτη σᾶς ἱκανοποιῇ καὶ σᾶς διαφωτίζῃ, ἢ ἐὰν δὲν ἐπαναπαύῃ μᾶλλον τὴν συνείδησίν σας ἡ παραδοχὴ αἰτίας τινὸς κειμένης ἐκτὸς τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καὶ ῥυθμιζούσης τὴν τύχην αὐτοῦ. Τὰ μαντεῖα τῶν ἀρχαίων ἔδιδον χρησμοὺς ἐπαληθεύοντας. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ προΐδῃ καὶ νὰ προείπῃ τὸ μέλλον ἡ Πυθία ; πῶς ἦτο δυνατὸν τὸ μὴ ὑπάρχον, τὸ μὴ λαβὸν χώραν, ὅσον καὶ ἂν ἦνε εὐεπίφορος ἡ φαντασία μας εἰς παραδοχὴν ἀγνώστων φυσικῶν δυνάμεων, νὰ ἐπηρεάσῃ ἀνθρώπινα νευρικὰ κέντρα ; Οἱ ἔχοντες συμφέρον νὰ ἀπαλλαγῶσι τοιαύτης ἐρωτήσεως δράττονται δύο-τριῶν χρησμῶν διφορουμένων καὶ ἀπαντῶσι : τὰ μαντεῖα ἔδιδον πάντοτε διφορουμένους χρησμούς. Γελοία ἀπάντησις. Εἶνε τόσον πολλὰ τὰ "σαφῆ" καὶ τὰ ἐπαληθεύσαντα, ὥστε μόνον κακῆς πίστεως ἄνθρωποι δύνανται νὰ τὰ παραδράμωσιν. Ὁ δοθεὶς εἰς τοὺς Ἀθηναίους χρησμὸς ἐν τῇ ἐποχῇ τῶν Μηδικῶν οὐδαμῶς ἦτο διφορούμενος. Ἐπὶ τῶν ξυλίνων τειχῶν ἡ σημασία ἦτο προφανής· τὸ δὲ ὄνομα τῆς Σαλαμῖνος ὁριστικῶς διατυπωθέν, ἀνεξαρτήτως τοῦ **τίνων τέκνα θὰ κατέστρεφεν**, ὑπεδήλου ὅμως καθαρώτατα τὸ μέρος ἔνθα ἔμελλε νὰ συγκροτηθῇ ἡ ἔνδοξος διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἔκβασιν ναυμαχία. Παραλείπομεν ὡς λίαν μεμακρυσμένην τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ δυσπιστία τοῦ Κροίσου ἀπεπειρᾶτο νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν μαντευμάτων, καὶ παραπέμπομεν τοὺς βουλομένους εἰς τοὺς ἀρχαίους ἱστορικούς, διὰ νὰ ἴδωσιν ὅτι ἡ πληθὺς τῶν χρησμῶν σπανιώτατα ἦτο διφορουμένη· ἂν δὲ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν ἦτο πολλάκις σκοτεινόν, τοῦτο συνέβαινεν οὐχὶ ἐξ ἀτελείας τοῦ χρησμοῦ, ἀλλὰ σκοπίμως, ἕνεκα ψυχολογικῶν λόγων. Διότι ἡ βεβαιότης περὶ τοῦ μέλλοντος παραλύει πᾶσαν ἐνέργειαν. Ὑποθέσατε ὅτι τὸ μαντεῖον ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους : Θὰ εἰσέλθητε εἰς τὰ πλοῖα, θὰ πορευθῆτε εἰς Σαλαμῖνα, καὶ ἐκεῖ θὰ κατατροπώσητε τοὺς ἐχθρούς. Βέβαιοι περὶ τοῦ ἀποτελέσματος ἀμελέστερον θὰ παρεσκευάζοντο. Αἱ ἔριδες περὶ ἡγεμονίας θὰ ἐκορυφοῦντο προκειμένου περὶ νίκης βεβαίας, καὶ τότε μόνον μήρμηκες ἀντίπαλοι ἠδύναντο νὰ ἡττηθῶσι. Διὰ τοῦ μυστηριώδους ὅμως ἐκείνου ὕφους, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπεδηλώθη ὁ τόπος τῆς ναυμαχίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνεπτερώθη ἡ ἐλπίς, ἐκορυφώθη τὸ αἴσθημα, ἐπετάθη ἡ ζωηρότης, τὰ δὲ ἀποτελέσματα κατέδειξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ χρησμοῦ.

Ἀλλὰ μήπως ἡ τραγικὴ ἐξαφάνισις τόσων μυριάδων ὑπὸ ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ὑποδεεστέρων κατὰ τὸ πλῆθος, τῶν ὁποίων ἡ ἐπικράτησις θὰ ἀνέστελλε τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὰς ἐξάρσεις τοῦ πνεύματος, ἦτό τι κατ' ἀνθρωπίνους ὑπολογισμοὺς δυνατόν ; Ἡ κατάλυσις κολοσσαίου κράτους ὑπὸ ὀλίγων μαχητῶν Μακεδόνων, ὁ σεβασμὸς τοῦ θανάτου πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον πάντοτε προκινδυνεύοντα καὶ ἐκτιθέμενον ὑπὸ τὸ ξῖφος ἢ τὴν λόγχην τοῦ ἐχθροῦ, ἡ κοσμοκρατορία μιᾶς πόλεως, ἡ συμπήξασα δύναμις τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐνῷ τὸν ἐγκατέλιπον ζῶντα, καὶ πλεῖστα ἄλλα γεγονότα, δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ τῶν γνωστῶν νόμων ; Συμπτώσεις, θὰ μᾶς εἴπωσι καὶ πάλιν, ἀλλ' ἂς προσέξωσιν εἰς τὴν ἑξῆς παρατήρησιν. Ἐὰν τὰ γεγονότα ταῦτα ἦσαν ἀδιάφορα, ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐκβάσεως αὐτῶν οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐπηρεάζον τὰς τύχας τοῦ κόσμου, ἠδυνάμεθα ἴσως νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ τυχαῖα συμβεβηκότα καὶ νὰ μὴ ἀσχοληθῶμεν πλέον περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν ἐν τῇ ἐκβάσει πάντων τῶν μεγάλων γεγονότων παρατηρῇ τις ὡρισμένον σχέδιον ἄγον πρὸς λογικόν τι καὶ ὠφέλιμον τέρμα, ὅταν ἐν πᾶσι τούτοις ὑπάρχῃ τις ἀλληλουχία πρὸς τὸν αὐτὸν τείνουσα σκοπόν, εἶνε γελοῖον νὰ ἀποδίδωμεν τὸ πᾶν εἰς τὴν τυχαίαν τῶν γεγονότων ῥοήν.

Ἀλλά, θὰ εἴπῃ τις, καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους λοιπόν, καὶ δι' ἄλλων λοιπὸν θρησκειῶν ἐτελοῦντο θαύματα ; Διατί ὄχι, ἀφοῦ αὗται ὑφίσταντο θείᾳ ἀνοχῇ καὶ διετήρουν ὁπωσδήποτε τὴν θεοσέβειαν παρασκευάζουσαι πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Σωτῆρος ; ἄλλως, ἡ Ἐκκλησία παραδέχεται ὅτι καὶ διὰ πονηρῶν πνευμάτων ἐπετελοῦντο θαύματα.

Περὶ τοῦ εἴδους αὐτοῦ τῶν θαυμάτων οἱ ἐπιστήμονες μᾶς

διαφωτίζουσι τόσον, ὅσον καὶ οἱ ἀμαθεῖς, μᾶλλον δὲ καὶ τούτων χειρότερον· διότι οὗτοι δὲν δύνανται μὲν ὡς ἐκ τῆς ὑποδεεστέρας αὐτῶν ἀναπτύξεως νὰ εἰσέλθωσιν εἰς λεπτομερείας, ὑφιστάμενοι ὅμως ἄνευ προκαταλήψεων ἀμέσως τὰς ἐντυπώσεις κατανοοῦσι τὴν προέλευσιν αὐτῶν. Ἐνῷ ἐκεῖνοι, καταστήσαντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἀναίσθητον πρὸς τὰς ἐκ τοῦ θείου ἐντυπώσεις, διὰ δύο τρόπων ἀπαντῶσι πρὸς τὰ τοιαῦτα φαινόμενα, διὰ τῆς **ἀρνήσεως** ὅηλ. ἢ τῆς **συμπτώσεως**. Ἐν ἀμφοτέροις σκότος, ἀμάθεια, κακοπιστία.

Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλου εἴδους θαύματα ἀναγόμενα εἰς τὸν θεραπευτικὸν τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων κύκλον, τὰ ὁποῖα ἠρνήθησαν οἱ ἐπιστήμονες φρονοῦντες σύναμα ὅτι τοῦτο οὐδόλως παραβλάπτει τὴν ἁγίαν ἡμῶν θρησκείαν. Ἡμεῖς δὲν θὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁμιλοῦσι σπουδαίως. Ἂς τὸ εἴπωσι καθαρά : **Χριστὸν δὲν πιστεύομεν**. Διότι ἀγνοοῦμεν πῶς δύναται νὰ συμβιβασθῇ τὸ ὅτι, ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ἐφρόνει ὅτι κάμνει θαύματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐζήτησε νὰ ἐπιβληθῇ ὡς υἱὸς Θεοῦ εἰς τοὺς συγχρόνους του, οὗτοι κηρύττοντες ψευδῆ τὴν ἰδέαν του, ἀδιάφορον ἂν ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀγνοίας, πιστεύουσιν ὅτι οὐδαμῶς παραβλάπτουσι τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἵδρυσεν. Ὅτε ἦλθον ἀπεσταλμένοι ἐκ μέρους τοῦ Ἰωάννου διὰ νὰ ἐρωτήσωτι τὸν Ἰησοῦν, ἐὰν ἦτο αὐτὸς ὁ ἀναμενόμενος, ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπήντησεν ἁπλῶς ναί, ἀλλὰ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς παραλειφθείσης καταφατικῆς αὐτοῦ ἀπαντήσεως εἶπεν, **ὑπάγετε καὶ ἀπαγγείλατε εἰς τὸν Ἰωάννην ὅσα εἴδετε καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται**. Ἐὰν ἦτο ἐκεῖ νευρολόγος τις, θὰ ἔλεγε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. **Ἐπινόησον καμμίαν ἄλλην δικαιολογίαν, διότι ταῦτα εἶνε ἁπλούστατα πράγματα καὶ ἐγὼ δύναμαι νὰ τὰ κάμω· εἶνε ὑστερικοὶ ἄνθρωποι καὶ ἀλανθάστως δύναμαι δι' ὑποβολῆς νὰ τοὺς θεραπεύσω.** Ταῦτα διὰ νὰ δείξωμεν ὅτι τοὺς ἐννοοῦμεν. Ἤδη ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Περὶ τῶν θαυμάτων λοιπὸν τούτων λέγουσιν ὅτι οἱ θεραπευόμενοι πάσχουσιν ἐξ ὑστερισμοῦ, ὅτι τῆς νόσου ταύτης οὔσης ψυχικῆς τὰ παθήματα εἶνε φανταστικά, ὅτι δὲ κατορθώνων τις δι' ὑποβολῆς νὰ ἐμβάλῃ εἰς τοὺς πάσχοντας τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδὲν πάσχουσιν αἴρει τὴν ψυχικὴν νόσον, κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὸ σωματικὸν νόσημα.

Τί ἐστιν ὑστερία ἢ ὑστερισμός ;

Νεύρωσις ἔχουσα τόσον πολλὰς ἐκδηλώσεις, ὥστε ἀδύνατον δι' ὀλίγων λέξεων νὰ καθορισθῇ. Τὰ φαινόμενά της, ἐπιφαινόμενα πρὸ πάντων εἰς γυναῖκας, μακρὰν τοῦ νὰ ὑποτεθῶσι φανταστικὰ εἶνε τόσον πραγματικά, ὥστε καθίστανται πηγὴ βασάνων οὐ μόνον διὰ τὸν πάσχοντα, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς περὶ αὐτόν. Εἶνε τοιαῦτα ὥστε ἀδύνατον ἡ φαντασία νὰ τὰ ἐδημιούργητε καὶ νὰ ἤχθη μέχρις αὐτῶν. Οὕτω; ἐν τῷ σπασμωδικῷ ὑστερισμῷ ὁ συνήθης τύπος ὁ καὶ μικρὸς καλούμενος προαγγέλλεται ὑπὸ παλμῶν, χασμημάτων, κοπώσεως, κακοδιαθεσίας, γελώτων ἢ κλαυμάτων ἀναιτίων, συσφίγξεως τοῦ θώρακος καὶ τοῦ αὐχένος. Μετά τινας ὥρας ἢ ἡμέρας ὀδυνηρὰ αἴσθησις ἀρχομένη ἐκ τῶν ὠοθηκῶν προχωρεῖ εἰς τὴν ἐπιγαστρικὴν κοιλότητα, ἀνέρχεται τὸ στέρνον καὶ λήγει εἰς τὸν λάρυγγα δι' ἐγκεφαλικῶν φαινομένων (συριγμοῦ τῶν ὠτίων, ἐπισκοτίσεως τῆς ὁράσεως). Εἶτα ὁ ἀσθενὴς πίπτει ἐκβάλλων ἀλαλαγμόν, αἰσθάνεται πνιγμονήν, καὶ ἐν μέσῳ λυγκὸς καὶ λυγμοῦ ἄρχονται σπασμοὶ ἐκτεταμένοι καὶ ἄτακτοι.

Ὁ μέγας ὑστερισμὸς μὲ βαρύτερα φαινόμενα ἄρχεται δι' ἐπιληπτικῆς προσβολῆς, ἀκολουθουμένης ὑπὸ διαφόρων κινήσεων, στάσεων περιπαθῶν, καὶ τελευτᾷ εἰς περίοδον καταληπτικήν.

Ὑπάρχει καὶ ἄλλη μορφὴ τοῦ ὑστερισμοῦ μὴ σπασμωδική, συνισταμένη εἰς παραλύσεις, συγκλάσ, ἀναισθησίας, νευραλγίας, συμφορήσεις μετὰ ἢ ἄνευ αἱμορραγιῶν, ἀναπνευστικὰς διαταραχάς, ψυχικάς, πεπτικάς, οὐρικάς, ἀταξίας τῶν γεννητικῶν καὶ διανοητικῶν ὀργάνων.

Εἶνε ταῦτα φανταστικά ; ἦτο δυνατὸν ἁπλῇ τῆς φαντασίας στροφὴ εἰς ἓν σωματικὸν μέλος (καίτοι πολλά, ὡς ἄγνωστα εἰς τοὺς ἀμαθεῖς, οἵτινες εἶνε οἱ πλείονες, ἦτο ἀδύνατον νὰ τὰ φανταστῶσι) νὰ παραγάγῃ τόσον σοβαρὰν πάθησιν, ἐνῷ εἰς τοὺς ὑποχονδριακούς, μεθ' ὅλην τὴν ἐμμονὴν τῆς φαντασίας των εἰς ὡρισμένον τι μέλος, περὶ οὗ φρονοῦσιν ὅτι πάσχει, ὄχι μόνον οὐδεμία νόσος ἀναπτύσσεται ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἡ πλήρης ὑγεία των τοὺς καθιστᾷ γελοίους ;

Ὁ ὑστερισμὸς λέγουσιν, εἶνε ψυχικὴ νόσος. Τὴν προπαρασκευάζει ἡ κληρονομικότης καὶ τὴν ἐκτρέφουσιν αἱ συγκινήσεις καὶ θλίψεις. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἄλλας ψυχικὰς νόσους ἐπακολουθοῦσιν ἀποτελέσματα παραβλάπτοντα τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος οὐσιαστικῶς καὶ οὐχὶ φανταστικῶς, ἐπιφέροντα δὲ κατ' ἀρχὰς ἁπλᾶς κινητικὰς καὶ κυκλοφορικὰς διαταραχάς, προκαλοῦσι δι' αὐτῶν καὶ ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις κατόπιν.

Φρονοῦσιν ἐπίσης ὅτι αἰρομένου τοῦ ψυχικοῦ νοσήματος συναίρεται καὶ τὸ σωματικὸν νόσημα. Εἶνε ἀληθὲς τοῦτο, ἐὰν τὸ σωματικὸν νόσημα δὲν ἐπετάθη πολύ. Ἀλλ' ἡ ἄρσις τοῦ σωματικοῦ νοσήματος γίνεται πάντοτε βαθμιαία καὶ διατηρεῖται τοῦτο πολὺ εἰσέτι καὶ μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ ψυχικοῦ. Θὰ μᾶς εἴπωσιν ἴσως ὅτι αἱ παραλύσεις αὗται ὡς ἐμφανίζονται ἀποτόμως, οὕτω καὶ ἀποτόμως αἴρονται. Ἀλλ' ὑπάρχει τι μᾶλλον ἀπότομον τῆς ὀργῆς ; μόλις γεννηθεῖσα κορυφοῦται συνεπιφέρουσα κυκλοφορικὰς καὶ κινητικὰς διαταραχάς. Ἐὰν ἐν τούτοις ἀρθῇ τὸ προκαλέσαν αὐτὴν αἴτιον, δὲν ἐπακολουθεῖ καὶ ἡ ἄμεσος κατάπαυσις τῶν φυσιολογικῶν διαταραχῶν, ἀλλὰ καταστέλλονται βαθμηδόν.

Ἐκτὸς τούτου ἐν ταῖς προκειμέναις περιστάσεσι δὲν αἴρεται ἡ αἰτία καθὼς φρονοῦσι. Διότι τὸ αἴτιον δὲν εἶνε ἡ πλάνη τῶν ὑστερικῶν, ἀλλ' ἰδιαιτέρα τις ψυχικὴ κατάστασις διὰ μακροῦ χρόνου δημιουργηθεῖσα καὶ καταστήσασα εὐπαθὲς τὸ νευρικὸν σύστημα.

Συμπέρασμα ὅλων τούτων εἶνε ὅτι τὰ ὑστερικὰ νοσήματα δὲν εἶνε φανταστικά, ἀφοῦ τὰ πλεῖστα προσβάλλουσι τοιαῦτα μέρη καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὅπως ἦτο ἀδύνατον

νὰ ἐπινοήσῃ ἡ φαντασία. Ἡ δὲ προτεινομένη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν θεωρία τῆς θεραπείας αὐτῶν φαίνεται ἀνυπόστατος.

Τὰ γεγονότα ἐν τούτοις ταῦτα ἓν μόνον καταδεικνύουσιν ὅτι ἡ πίστις δύναται νὰ θεραπεύσῃ τοιαῦτα νοσήματα δι' ἀνεξηγήτου τινὸς τρόπου. Διότι γνωρίζομεν μὲν τί λέγεται ὑποβολή, ἀλλὰ μυστήριον εἶνε καὶ θὰ ἦνε πῶς ἐπιφέρει τὸ ἑαυτῆς ἀποτέλεσμα.

Ἀλλ' ἡ πίστις αὕτη παρ' ἀνθρώπων δὲν δύναται νὰ ἐμβληθῇ, εἰμὴ εἰς ὡρισμένα ἄτομα. Οὔτε πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἁρμόδιοι εἰς ὑποβολήν, πολλῷ δὲ ἐλάσσονες πρὸς αὐθυποβολήν. Ὑπὸ τοὺς κοινοὺς ὅρους, ἄνευ δηλ. θρησκευτικῆς πεποιθήσεως, οὐδεὶς πάσχων δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ θεραπευθῇ διὰ μόνης τῆς εἰς τὴν θεραπείαν του πίστεως· οἱ ἰατροὶ ἀκριβῶς εἶνε οἱ μᾶλλον πάντων δυσπιστοῦντες. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ὑπνωττιζόμενοι ἀνθίστανται πολλάκις εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπνωττίζοντος, ὅταν τὰ ὑποβαλλόμενα εἰς αὐτοὺς ἦνε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα πρὸς τὰ ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῶν.

Ὁπωσδήποτε ἡ πίστις δύναται νὰ θεραπεύσῃ τοὺς ὑστερικούς· ἀλλὰ μήπως τούτους μόνον θεραπεύει; μήπως εἰς τοὺς φθισικοὺς ἡ πίστις ἐπὶ τὸ δυνατὸν τῆς ἰάσεως δὲν ἐπιτελεῖ θαύματα, μήπως εἰς πλείστας ἄλλας ἀσθενείας οἱ ἰατροὶ δὲν θεωροῦσιν ὡς ὅρον ἀπαραίτητον θεραπείας τὴν διατήρησιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἀσθενοῦς; Ὅσον μικρὰ καὶ ἂν ἦνε ἡ ἀσθένεια, ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἀσθενῆ, ἂν τὸν ἐγκαταλείπῃ ἡ πίστις.

Ὅταν ὅμως ὁ ἄνθρωπος προσβληθῇ ὑπὸ σοβαρᾶς ἀσθενείας, μεθ' ὅλην τὴν ὑπὸ τῆς λογικῆς ἐπιβαλλομένην πίστιν ἐπὶ τὸ δυνατὸν τῆς ἰάσεώς του διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς φύσεως καὶ τῆς ἰατρικῆς συνδρομῆς, προβάλλουσιν οὐχ ἧττον εἰς τὸ μέσον καὶ λόγοι ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου. Ἡ θέα τοσούτων καθ' ἑκάστην προπεμπομένων εἰς τὸν Ἅδην ἀντιδρᾷ κατὰ τῆς πίστεώς του, ἥτις ἐξασθενεῖ καὶ ἐλάχιστα ἢ οὐδαμῶς συντελεῖ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ἀσθενείας του. Ἀλλ' ἡ πεποίθησις ἐπὶ τὴν ὕπαρξιν θεότητος, ὄντος λογικοῦ, πανσόφου, παντοδυνάμου, ἐνδιαφερομένου καὶ διὰ τὸ ἐλάχιστον τῶν πλασμάτων του καὶ μὴ ἐγκαταλείποντος τοὺς δυστυχεῖς, δυναμένου δὲ καὶ ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ τάφου νὰ ἐξαρπάσῃ τοὺς πρὸς αὐτὸν φερομένους, ἐνισχύει τὴν πίστιν ἐπὶ τὴν ἴασιν καὶ, ὅσῳ μάλιστα λογικωτέρα εἶνε ἡ θρησκευτικὴ ἰδέα, τόσον αὕτη καθίσταται σιδηρᾶ καὶ ἐπιτελεῖται τὸ θαῦμα. Καὶ ὁ Ἰησοῦς πίστιν ἀπῄτει παρὰ τῶν ἀσθενούντων ἐπὶ τὴν θεραπευτικὴν αὐτοῦ δύναμιν· αὕτη δὲ τότε μόνον ἦτο δυνατή, ὅταν ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐλθὼν ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προκαλεῖται μεταξὺ Θεοῦ καὶ ψυχῆς τοιοῦτος σύνδεσμος, ὥστε ἡ χάρις αὐτοῦ διοχετευομένη εἰς τὸν ἄνθρωπον καθιστᾷ ὑποχείριον τὴν ὕλην, τὴν ὁποίαν διαπλάττει κατὰ τὸ δοκοῦν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς πίστεως τῶν θεραπευομένων. Τὸ Εὐαγγέλιον ὅμως διδάσκει, ὅτι καὶ ἡ πίστις τῶν οἰκείων, ὅπου ἡ τοῦ πάσχοντος εἶνε ἀδύνατος, δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸ θαῦμα· ὑπάρχουσι μάλιστα περιστάσεις, καθ' ἃς ἐπιτελεῖται τοῦτο ἐλλείψει πάσης πίστεως πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἄλλων ἀγνώστων ἡμῖν σκοπῶν. Καὶ ὑμεῖς, ἰατροί, εὑρίσκεσθε πολλάκις πρὸ τοιούτων θαυμάτων· καὶ ὑμεῖς παρατηρεῖτε ἰάσεις πολλὰς ὅλως ἀκατανοήτως καὶ ἀνελπίστως ἐπελθούσας ἐν τῇ πορείᾳ πολλῶν σοβαρῶν ἀσθενειῶν, ἀλλ' ἡ οἴησις καὶ τῆς δηθεν ἐπιστήμης σας ὁ ἐγωϊσμος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἀχλὺς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας. Θὰ ἔλθῃ ὅμως ἡμέρα καθ' ἣν θὰ νοήσητε τὴν ἀλήθειαν, διότι ἡ ἱστορία τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν τίποτε ἄλλο δὲν εἶνε, εἰμὴ σειρὰ πλανῶν βαθμηδὸν διασκεδαζομένων.

Νικόλαος Ι. Γαλανός.

Ο ΟΧΛΟΣ

Ἓξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα ὄχλος πολὺς ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβε τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ κράζοντες Ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

Ὀλίγας ἡμέρας κατόπιν ὁ Ἰησοῦς συνελαμβάνετο. Ὑβρίζετο, ἐμαστιγοῦτο, ἐκολαφίζετο, ἐνεπαίζετο καὶ οὐδεμία φωνὴ ὑψοῦτο ὑπὲρ αὐτοῦ· εἰς τὸν δισταγμὸν τοῦ Πιλάτου γενικὴ ἀπήντα κραυγὴ «σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν». Τοιαῦται τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων αἱ μεταστροπαί, καὶ τοιαύτη τοῦ ὄχλου ἡ σταθερότης. Ὁ θρίαμβος προκαλεῖ πάντοτε τὸν φθόνον καὶ ἡ ῥαδιουργία μαραίνει τὸν ἐνθουσιασμόν. Ἡ ἀνωτέρα κοινωνία καὶ οἱ ἄρχοντες μεταστρέφουσι τὰ λαϊκὰ ῥεύματα διευθύνοντες αὐτὰ κατὰ βούλησιν, ἢ τὸ ὀλιγώτερον κατασιγάζουσιν εἰς τοὺς ἀδυνάτους τὰς ἐξεγέρσεις τῆς συνειδήσεως. Διὸ ματαίως μέμφεται τις τὸν ὄχλον καὶ ἐπιρρίπτει εἰς αὐτὸν τὰς εὐθύνας. Ὑπεύθυνοι εἶνε πάντοτε οἱ δυνάμενοι νὰ δράσωσιν ἐπ' αὐτοῦ, τῶν ὁποίων αἱ μικροφιλοτιμίαι, ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ἡ κενοδοξία ἐπιφέρουσι πάντοτε τὰ δυστυχήματα.

N

ΜΑΣΣΟΝΙΚΑ

Ἐν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ

ΠΡΟΣΒΥΣΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΙΑ ΨΥΧΩΝ

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΑΣΣΟΝΙΑΣ

Ἡ ἐν ταῖς Λαϊκαῖς Σχολαῖς «Ἀναπλάσεως» διδασκαλία ἐπαναλαμβάνεται τῇ Δευτέρᾳ τῆς Διακαινησίμου διακοπτομένη τὴν μεγάλην ἑβδομάδα ἕνεκα τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ἀκολουθιῶν καὶ κηρυγμάτων.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Ἀναπλάσεως» ἀντίτυπα τῆς «Θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης μετὰ δημώδους ἀπολογητικῆς τοῦ χριστιανισμοῦ» ὑπὸ Ι. Σκαλτσούνη. — Τιμὴ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δρ. 5. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν φρ.χρ. 5.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Πᾶς Χριστιανὸς ὡς πρῶτον καὶ κύριον βιβλίον πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ του τὴν Καινὴν Διαθήκην, δηλαδὴ τὴν Ἱερὰν τοῦ Χριστιανισμοῦ Βίβλον τὴν περιέχουσαν τὰ 4 Εὐαγγέλια, τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, τὰς Ἐπιστολὰς καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν. Ἐν τῇ Βίβλῳ ταύτῃ εὑρίσκονται τὰ ἀναγινωσκόμενα κατὰ Κυριακὴν Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγέλια.

Κυριακὴ 11 Ἀπριλίου

Ὁ **Ἀπόστολος** ἐκ τῆς πρὸς Φιλιπ. Ἐπιστ. δ' 4—9.
Τὸ **Εὐαγγέλιον** ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάν. ΙΒ' 1—18.

Κυριακὴ 18 Ἀπριλίου

Ὁ **Ἀπόστολος** Πράξεων α' 1—8.
Τὸ **Εὐαγγέλιον** ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάν. Α' 1—17.